

POZOR !

STÁTNÍ HRANICE
PROBÍHAJÍ HRANIČNÍM
VODNÍM TOKEM

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ / EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PŘEKRAČUJEME HRANICE / PRZEKRACZAMY GRANICE

Europejskie Ugrupowania
Współpracy Terytorialnej

Materiały do celów e-learningu

Europejskie Ugrupowania Współpracy Terytorialnej

Doświadczenia europejskie

- Materiały informacyjne z wyjazdu studyjnego do Brukseli i Liège (Belgia)

Czym jest EUWT?

- Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej (EUWT) to instrument prawny ułatwiający współpracę transgraniczną, ponadnarodową lub międzynarodową. Dzięki tej formie państwa członkowskie, władze regionalne i lokalne oraz podmioty prawa publicznego mają możliwość zakładania ugrupowań współpracy terytorialnej z osobowością prawną. Państwa członkowskie muszą wyrazić zgodę na udział członków ze swojego terytorium w ugrupowaniu. EUWT ma osobowość prawną i może działać w imieniu swoich członków. Ideą EUWT jest ułatwienie i wspieranie przede wszystkim współpracy transgranicznej pomiędzy jego członkami w wyłącznym celu wzmocnienia spójności gospodarczej i społecznej.

Czeskie przepisy wykonawcze

- W czeskim ustawodawstwie właściwe podstawy prawne ujęto w nowelizacji (w Dz. U. z 2009 roku pod nr 154) ustawy nr 248 z 2000 roku o wspieraniu rozwoju regionalnego, z późniejszymi zmianami

Czeskie przepisy wykonawcze

- Ustawa w obowiązującym brzmieniu reguluje zasady funkcjonowania EUWT w warunkach Republiki Czeskiej a ministerstwo rozwoju regionalnego powierza rejestrowaniem EUWT na terenie Republiki Czeskiej oraz zatwierdzaniem udziału czeskiego członka w takich ugrupowaniach. Ministerstwo w drodze postępowania administracyjnego rozpatruje złożony wniosek i w razie zgodności treści wniosku z przepisami prawa rejestruje takie ugrupowanie lub wydaje zgodę na udział w EUWT na terenie innego państwa członkowskiego UE.

Istniejące EUWT

Istniejące EUWT

- Abaúj - Abaújban
- AEUCC Cities of Ceramics
- Alzette-Belval
- Amphictyony
- ArchiMed
- Arrabona
- Bánát - Triplex Confinium
- Bodrogközi EGTC
- Duero - Douro
- Espacio Portalet
- EUKN
- Eurocidade Chaves - Verín
- Eurodistrict Saar Moselle
- Euregio Tirolo - Alto Adige - Trentino
- Euregio Senza Confini

Istniejące EUWT

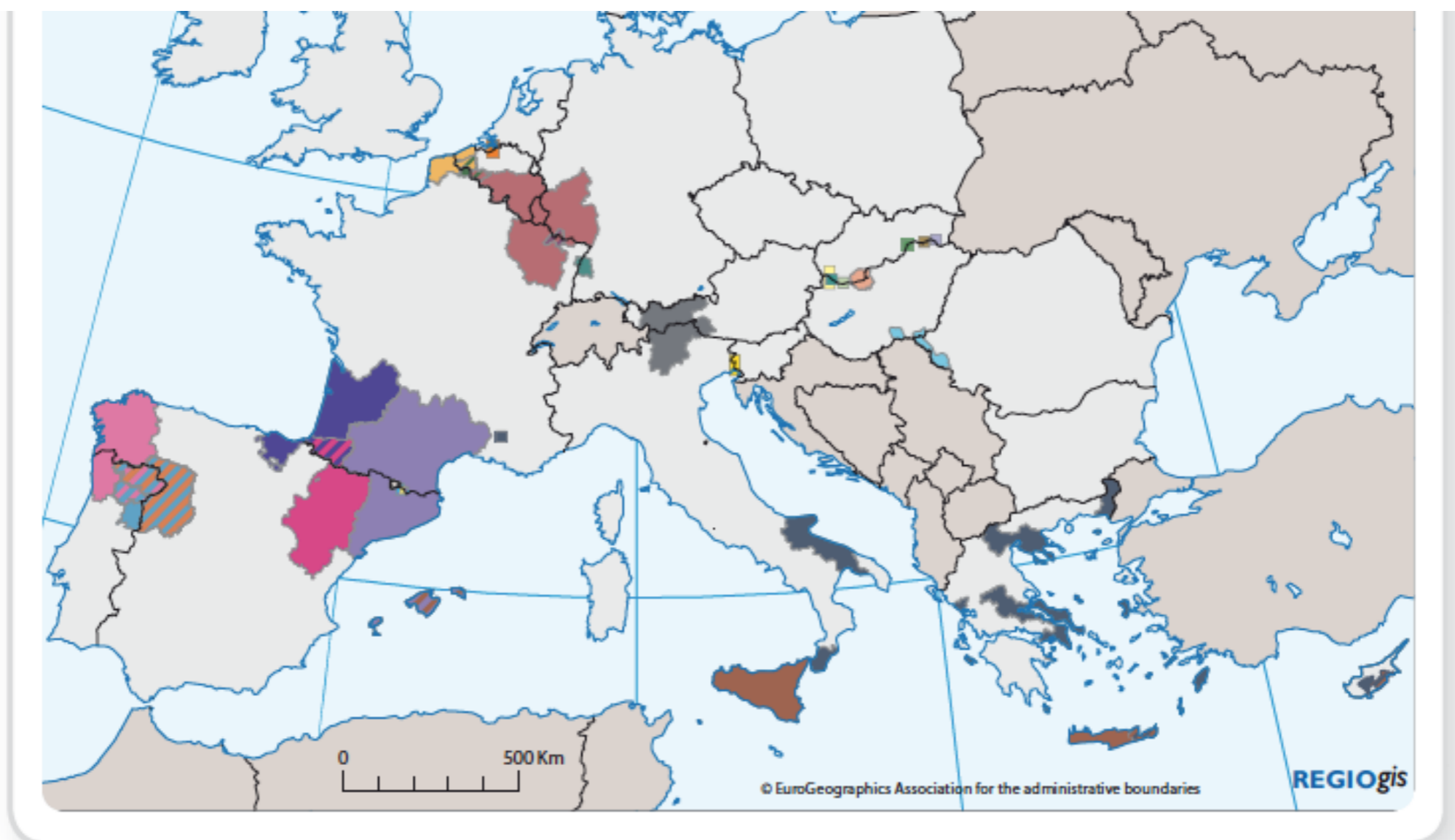
- Eurorégion Aquitaine-Euskadi
- Eurodistrict Strasbourg - Ortenau
- Euroregion Pyrénées - Méditerranée
- EGTC Efxini Poli - SolidarCity Network
- EGTC TATRY Ltd.
- Gate to Europe
- Galicia - Norte de Portugal
- GECT "Secrétariat du Sommet de la Grande Région"
- Hospital de La Cerdanya
- INTERREG - Programme Grande Région
- Ister-Granum
- Karst-Bodva
- Lille-Kortrijk-Tournai
- Linieland van Waas en Hulst
- Novohrad - Nógrád
- Pannon

Istniejące EUWT

- Parc européen / Parco europeo Alpi Marittime - Mercantour
- Parc Marin International des Bouches de Bonifacio PMIBB
- Pons Danubii
- Pirineus - Cerdanya
- Rába-Duna-Vág
- Regionálna rozvojová agentúra Senica
- Sajó-Rima/Slaná-Rimava EGTC
- Svinka
- Territorio dei comuni: Comune di Gorizia, Mestna Občina Nova Gorica e Občina Šempeter-Vrtojba
- Torysa
- TRITIA
- Ung - Tisza - Túr - Sajó (UTTS)
- EGTC Via Carpatia
- West-Vlaanderen/Flandre-Dunkerque-Côte d'Opale
- ZASNET

Istniejące EUWT - mapa

- Mapa do pobrania (Źródło: Komitet Regionów):
https://portal.cor.europa.eu/egtc/en-US/Register/Documents/1154_posters_A0_v2_poster_2.pdf

Rejestr EUWT

- Rejestr EUWT prowadzi Komitet Regionów
- Strony Rejestru:

<https://portal.cor.europa.eu/egtc/en-US/Register/Pages/welcome.aspx>

EGTC Monitoring Platform

- Platforma Monitorowania EUWT została powołana przez Komitet Regionów
- Bezpłatne członkostwo
- Wymiana doświadczeń
- Wydarzenia:
<https://portal.cor.europa.eu/egtc/en-US/Events/Pages/welcome.aspx>
- Strony Platformy:
<https://portal.cor.europa.eu/egtc/en-US/Pages/welcome.aspx>

Nowelizacja rozporządzenia o EUWT

Nowelizacja rozporządzenia o EUWT

- Dnia 6 października 2011 roku Komisja Europejska przedstawiła pakiet projektów legislacyjnych, obejmujący także projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1082/2006 ze dnia 5 lipca 2006 roku o europejskim ugrupowaniu współpracy terytorialnej (EUWT).
- Projekt ten jest tak naprawdę drugim krokiem Komisji w ramach realizacji obowiązku nałożonego na mocy artykułu 17 rozporządzenia (WE) nr 1082/2006 – po raporcie, który Komisja przedstawiła dnia 29 lipca 2011 roku. Projekt zawiera konkretne zmiany, które mają prowadzić do poprawy sytuacji.

Podstawowe cele nowelizacji rozporządzenia o EUWT

Głównymi celami projektu nowelizacji ma być ciągłość, większa przejrzystość oraz większa elastyczność:

- Ciągłość ma zapewnić utrzymanie podstawowego charakteru EUWT, aby żadne z istniejących EUWT nie musiało w związku ze zmianami zmieniać swojego statutu i sposobu funkcjonowania.

Podstawowe cele nowelizacji rozporządzenia o EUWT

- Przejrzystość rozporządzenia ma zapewnić nie tylko uwzględnienie Traktatu Lizbońskiego, ale również uproszczenie i doprecyzowanie niektórych aspektów, które okazały się niejasne. Jednocześnie ma zostać zapewnione lepsze i bardziej przejrzyste informowanie o tworzeniu i funkcjonowaniu EUWT.
- Elastyczność ma zapewnić rozszerzenie EUWT na wszelkie aspekty współpracy terytorialnej oraz stworzenie podstaw prawnych umożliwiających władzom i regionom państw trzecich członkostwo w EUWT.

Treść nowelizacji rozporządzenia o EUWT

- Zmiany, jakie niesie z sobą rozporządzenie zmieniające, dotyczą ujednoczenia terminologii wprowadzonej w Traktacie Lizbońskim oraz reagują na braki i obszary nadające się do ewentualnego poprawienia, na które wskazano w ww. raporcie.
- Zmiany te dotyczą członkostwa, treści konwencji i statutu EUWT, jego celu, procedur zatwierdzania przez organy krajowe, przepisów prawa możliwych do zastosowania w zakresie zatrudnienia i zlecania zamówień publicznych, przystąpienia do EUWT, których członkowie mają różną odpowiedzialność za swoje działania oraz bardziej przejrzystych procedur w komunikacji.

Treść nowelizacji rozporządzenia o EUWT (1)

- W przypadku członkostwa stosowane są nowe podstawy prawne, które umożliwiają zarówno regionom, jak i podmiotom z państw nieczłonkowskich zostać członkami EUWT bez względu na to, czy pozostali członkowie pochodzą z jednego lub kilku państw członkowskich. Wyjaśniona została także kwalifikowalność do członkostwa w przypadku podmiotów, które podlegają pod prawo prywatne.

Treść nowelizacji rozporządzenia o EUWT (2)

- Przedefiniowano konwencję i statut EUWT, podkreślając różnice w procedurach zatwierdzania. Rozporządzenie o EUWT rozróżnia konwencję, która określa podstawowe elementy przyszłego EUWT a statut, który określa elementy wykonawcze. Statut musiał pomimo to zawierać wszystkie zapisy konwencji. Projekt obecnie precyzuje, że konwencja i statut to dwa oddzielne dokumenty, które muszą być wprowadzone razem przesłane do państw członkowskich, ale zatwierdzenie powinno się ograniczyć wyłącznie do konwencji.

Treść nowelizacji rozporządzenia o EUWT (3)

- Wyszczególniono kryteria zatwierdzenia lub odrzucenia przez organy krajowe i zaproponowano ograniczony termin na rozpatrzenie. Okres powinien się wydłużyć z obecnych 3 miesięcy do 6, ale jeżeli organ administracji w tym terminie nie wyda opinii, statut (wzgl. udział członka) uważa się za zatwierdzony (tzw. cicha procedura).
- Zaproponowano rozwiązania w związku z *acquis* Unii dot. trybów podatkowych i ubezpieczeń społecznych stosowanych wobec pracowników EUWT, którzy mogą być zatrudniani w którymkolwiek z państw członkowskich, których obszar należy do EUWT. Podobne podejście proponuje się także w przypadku zasad dot. zlecenia zamówień publicznych.

Treść nowelizacji rozporządzenia o EUWT (4)

- W zakresie odpowiedzialności, gdy niektóre organy lokalne lub regionalne muszą zgodnie z prawem krajowym posiadać odpowiedzialność ograniczoną a w innych państwach członkowskich odwrotnie, nieograniczoną, zaproponowano, aby oprzeć się na rozwiązaniach dot. ubezpieczenia, które zastosowano dla konsorcjum na rzecz europejskiej infrastruktury badawczej (ERIC).
- Ponadto państwa członkowskie będą musiały informować Komisję o wszystkich przepisach przyjętych w celu stosowania rozporządzenia o EUWT a każde nowo powstałe EUWT powinno poinformować Komisję o swoim celu i członkach w celu opublikowania w Dzienniku Urzędowym.

Dalsze działania

- Projekt ten jest obecnie omawiany w ramach dialogu (2013). Według informacji z PE strony zbliżają się do osiągnięcia porozumienia. Rozporządzenie zostanie oficjalnie opublikowane pod koniec 2013 lub na początku 2014 roku.
- Z ramowej propozycji stanowiska RCz do tej nowelizacji już teraz wynika, że dyskutowane będą przykładowo kwestie współmierności składek wpłacanych do wspólnego budżetu lub że nie będzie chęci wspierania EUWT powoływanych wyłącznie w celu zarządzania przyszłymi programami współpracy.

Proces decyzyjny w UE

Rada UE

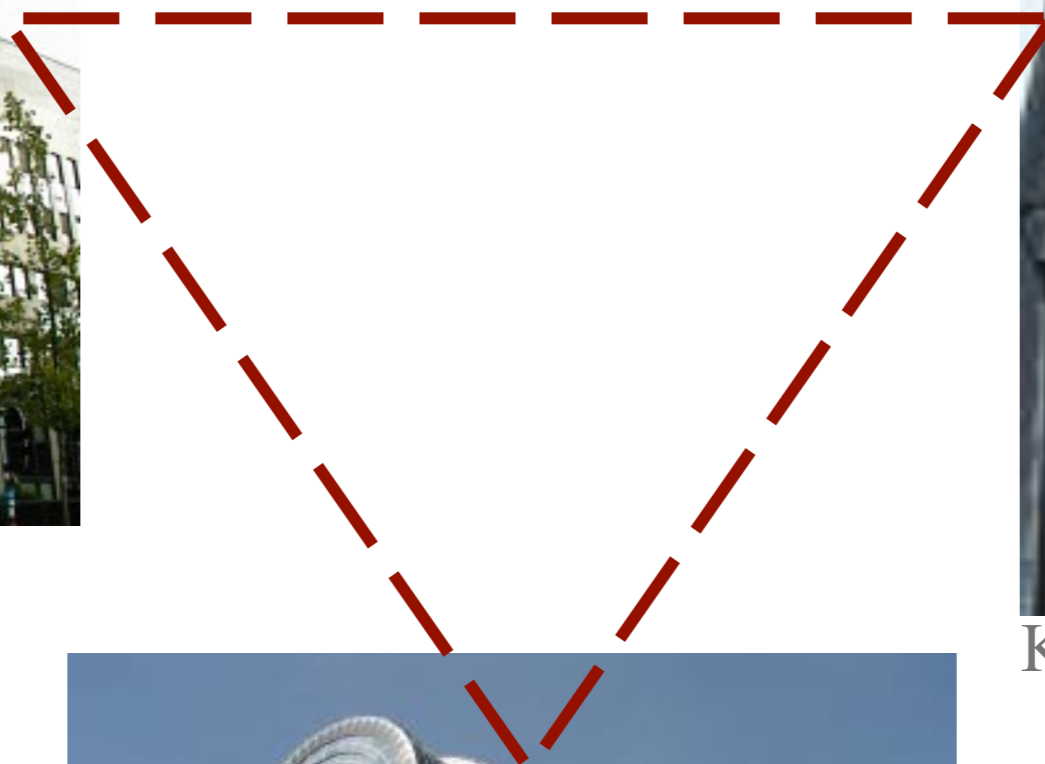
Komisja Europejska

Komitet Regionów

Parlament Europejski

Euregio Maas-Rhein

Studium przypadku

- Trójstronny euroregion z określoną strategią rozważający założenie EUWT

Euregio Maas-Rhein – podstawowe informacje

- Stosowany skrót: EMR
- Państwa partnerskie: Niemcy, Holandia, Belgia
- Data założenia: rok 1976 – wspólnota robocza, w 1991 roku przekształcona w fundację (Stichting) według prawa holenderskiego (siedziba fundacji mieści się w holenderskim Maastricht)
- Podstawowy dokument: Statut Stowarzyszenia (Stichting)
- Liczba mieszkańców euroregionu: 3 778 294

Euregio Maas-Rhein – podstawowe informacje

Strony internetowe: www.euregio-mr.com (jedne strony trójjęzyczne) – zawierają informacyjne filmiki wideo

Historia i powstanie

Od 1976 roku współpraca skupiała się najpierw na sferze kultury. Ponadto współpracę podejmowano w dziedzinie bezpieczeństwa, zdrowia i rynku pracy. EMR był zawsze regionem homogenicznym o wspólnej historii. Nie jest podzielony żadnymi barierami naturalnymi (geograficznymi).

Obecnie większy nacisk położony jest na rozwój społeczno-gospodarczy, pomimo istnienia po poszczególnych stronach odmiennych systemów administracji.

Kolejnym krokiem na rzecz rozwoju współpracy było pojawienie się inicjatywy INTERREG i realizacja projektów. Niemniej jednak minęło wiele czasu, zanim zaczęto realizować naprawdę euroregionalne projekty. Z każdą nową generacją programów większy nacisk kładziony jest na transgraniczność projektów.

Historia i powstanie

Kolejnymi przełomowymi momentami było stworzenie obszaru Schengen i przyjęcie waluty euro. Obecnie współpracy transgranicznej stawia się większe wymagania, musi ona bowiem skupiać się na codziennych problemach (zakup i sprzedaż nieruchomości). To wymaga bardziej ścisłej współpracy organów administracji.

Każde z miast w poszczególnych częściach EMR jest peryferyjnie położone względem dużych miast. Celem EMR jest stworzenie dalszego centrum – policentrycznego obszaru metropolitalnego. W tym celu konieczne jest włączenie do współpracy wyższych instancji, aby można było kształtować i realizować plany polityczne.

Status prawny

- Od 1991 roku EMR funkcjonuje w formie „Stichting“ według prawa holenderskiego, co jest odpowiednikiem stowarzyszenia zarejestrowanego w rozumieniu prawa niemieckiego (e.V). Do tej pory była to wspólnota robocza. Obecnie jest to jeden wspólny podmiot prawny.

Wykorzystanie EUWT

- Między tymi trzema krajami brak umowy międzyrządowej. Rozważają EUWT i dostrzegają poniższe trzy potencjalne korzyści:
 - to bardziej ścisła struktura z jasno określonymi celami; współpraca w ramach takiego podmiotu prawnego byłaby bardziej zobowiązująca,
 - to struktury o takim samym charakterze, są więc łatwo porównywalne w całej Europie, mogą rozwijać wspólny lobbying, wymieniać doświadczenia i pomysły dotyczące poprawy swojego funkcjonowania,
 - to nowy instrument.
- EMR podejmuje już działania przygotowawcze w celu założenia EUWT: odbyło się kilka seminariów, wyjazd studyjny do Euro-institutu w Kehl.

Baza członkowska

Euregio Maas-Rhein składa się z 5 regionów partnerskich:

- Południowa część prowincji Limburg (Holandia)
- Prowincja Limburg (Belgia)
- Prowincja Liege (Belgia)
- Regio Aachen e. V. (Niemcy)
- Wspólnota niemieckojęzyczna Belgii (Deutschsprachige Gemeinschaft)

Struktura organizacyjna i funkcjonowanie euroregionu

EMR ma poniższe organy:

- **Zarząd** (Vorstand), w którym każdy partner ma 4 przedstawicieli. To najwyższe gremium decyzyjne EMR. Odpowiedzialny jest za sprawy finansowe i zakres przedmiotowy współpracy. Przewodnictwo w zarządzie zmienia się co trzy lata.
- **Rada Euregio** (Euregiorat) – organ doradczy, określający merytoryczny zakres współpracy w ramach EMR. Elementem prac jest kształtowanie wizji Euregio (Visionsdokument), zatwierdzanie trzyletnich planów roboczych w poszczególnych dziedzinach oraz organizacja konferencji podsumowującej prace w ostatnich trzech latach. Każdy partner deleguje do Rady swoich przedstawicieli (liczba przedstawicieli zależna jest od jego wielkości i wynosi od 5 do 18 osób).
- **Euroregionalna Rada ds. Gospodarczych i Społecznych** – w jej składzie jest 30 członków (min. 1/3 przedstawiciele związków pracowniczych, min. 1/3 przedstawiciele pracodawców, pozostały skład stanowią przedstawiciele regionów partnerskich).

Struktura organizacyjna i funkcjonowanie euroregionu

- **Strategiczne grupy towarzyszące** (Strategische begleitgruppen) – wspomagają współpracę transgraniczną, wspierają pracę Biura EMR, informują zarząd o postępach, przyczyniają się do realizacji trzyletniego planu EMR. Każdy region partnerski deleguje maksymalnie 4 przedstawicieli do każdej grupy strategicznej. Obradują one 3-4 razy w roku. Każda grupa ma swojego koordynatora. Grupy funkcjonują w poniższych dziedzinach:
 - Rynek pracy/edukacja
 - Mobilność i infrastruktura
 - Instytucje naukowe
 - Klimat
 - Rozwój gospodarczy
 - Kultura i turystyka
 - Bezpieczeństwo
 - Usługi zdrowotne
- **Komisje tymczasowe** – w ich ramach omawiane są ważne tematy społeczne
- **Dyrektor EMR, Koordynator INTERREGu**

Działania Euroregio

EMR w swojej wizji określił 7 priorytetów:

- Rozwój gospodarczy
- Kultura i turystyka
- Bezpieczeństwo
- Usługi zdrowotne
- Rynek pracy/edukacja
- Mobilność i infrastruktura
- Instytucje naukowe
- Klimat

Współpraca w tych dziedzinach koordynowana jest przez strategiczne grupy towarzyszące. Zapewniają one technicznie funkcjonowanie współpracy, wspierają pracę Biura EMR oraz sieci tematycznych i uczestniczą w opracowywaniu trzyletnich planów ERM.

Euregio Maas-Rhein Café

W ramach przygotowywania nowego dokumentu strategicznego EMR analizuje istniejący stan współpracy. Temu celowi służy tzw. Euregio Maas-Rhein Cafés (kawiarnie EMR). Uczestniczą w nich osoby zainteresowane współpracą transgraniczną w danej dziedzinie. EMR stara się połączyć istniejące już sieci z grupami roboczymi i sekretariatem. Wspomniane cafés otwarte są właśnie na te nowe sieci (networki) i kolejnych partnerów. Przygotowane są materiały wyjściowe. Uczestnicy dzielą się na mniejsze grupy obradujące przy okrągłych stolikach. Dyskusję dot. wartości dodanej współpracy w konkretnych dziedzinach w każdej grupie moderuje facylitator.

- Praktyczne doświadczenia z Café podczas podróży statkiem z Liege do Maastricht (dyskusja dotycząca przyszłości współpracy transgranicznej)

Projekty Euroregio

- EMR realizuje również własne projekty dotyczące przede wszystkim tworzenia partnerstw i sieci służących koordynacji.
- Projekt EMERIC+ dotyczy współpracy przedstawicieli jednostek dbających o bezpieczeństwo. Stanowi platformę koordynacji. W ramach projektu odbywają się ćwiczenia, przygotowywane są mapy zagrożeń, plany współpracy w sytuacjach kryzysowych (np. ptasia grypa i in.).
- Drugim projektem jest Task force Labour market, w ramach którego prawnicy analizują problemy występujące na rynku pracy. Ponadto prowadzone są negocjacje z organami narodowymi w celu poszukiwania rozwiązań. Drugi etap projektu nazwany „taskforce NET“ dotyczy rozwijania współpracy z podobnymi strukturami. Projekty finansowane są za pośrednictwem partnerów.
- Euroregional development plan 2020

Personel zapewniający funkcjonowanie Euregio

W Sekretariacie zatrudnieni są poniżej wymienieni pracownicy:

- Dyrektor
- Sekretarka
- Pracownik odpowiedzialny za PR i media
- 5 przedstawicieli regionów partnerskich, którzy są jednocześnie koordynatorami grup towarzyszących
- 8 pracowników zarządzających programem INTERREG IVA (w każdym regionie pracuje kolejna jedna osoba do kontaktu)

Rola Euregio Maas-Rhein w programach współpracy transgranicznej

EMR ma w okresie 2007-2013 własny trójstronny program, obejmujący część terenów Belgii, Niemiec i Holandii. EMR jest instytucją zarządzającą tego programu. Do zarządzania programem w EMR zatrudnionych jest 8 osób. Ponadto w każdym z pięciu partnerskich regionów EMR pracuje jedna osoba do kontaktu, która konsultuje przygotowywane projekty.

Euregio Maas-Rhein dotychczas zawsze potrafił obronić istnienie własnego trójstronnego programu, ponieważ zawsze istniało w tym zakresie mocne wsparcie polityczne. Argumentowano tak, że jest to region niemal metropolitalny o gęstości zaludnienia 400 mieszk./km².

Geograficznie pokrywa się z sąsiednimi programami – wszystkie części EMR objęte są równocześnie jakimś innym programem.

Strategia rozwoju – EMR 2020

EMR w przeszłości postawił sobie cel przygotowania własnej strategii na kolejny okres programowania. Dlatego przygotował projekt EMR 2020 finansowany z programu INTERREG.

Budżet projektu: 400.000 EUR (200.000 dofinansowanie z EFRR, 200.000 udział własny)

Partnerzy: członkowie EMR

Czas trwania projektu: 1.7.2011 – 31.12.2013

Więcej informacji: www.emr2020.eu

Wyjazd studyjny został sfinansowany w ramach projektu pn.
„Strategia zintegrowanej współpracy czesko-polskiego
pogranicza” dofinansowanego z POWT RCz-RP 2007-2013

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ / EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PŘEKRAČUJEME HRANICE / PRZEKRACZAMY GRANICE